



Klima- og
miljødepartementet

Villaksen - vårt arvesølv

Internasjonale forpliktelser og Regjeringens planer for å sikre livskraftige villaksbestander

Vidar Helgesen, Klima- og miljøminister

Alta, 9. februar 2016



Foto: Jarle Vines/Wikimedia Commons

Majestetisk naturopplevelse



Vårt arvesølv

- 1/3 av all atlantisk laks i verden gyter i Norge
- Om lag 400 unike bestander
- En unik art både i biologisk og forvaltningsmessig sammenheng
- Ikke bare villaks, men også sjørret og sjørøye



Foto: Øyvind Andreassen

Vårt arvesølv

Mange verdier

- Kulturbærere og bosetningsmønstre
- Kilde til rekreasjon og friluftsliv
- Kilde til naturopplevelser og kunnskap om natur
- Lokal verdiskaping og reiseliv
- Lakseturisme: omsetning på 1 mrd kr/år, potensial for dobling



Foto: Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum

Internasjonale forpliktelser



- NASCO (Nord-Atlantisk organisasjon for bevaring av vill atlantisk laks)
Forplikter partene til å samarbeide for bevaring, gjenoppbygging, utvikling og bærekraftig forvaltning av laks i Nord-Atlanteren.
- Viktig avtale med Finland om fiske i Tanavassdraget snart på plass
- Avtale med Sverige om laksen i Enningdalselva
- Samarbeid med Russland om villaksforvaltning i Finnmark og Murmanskregionen

Regjeringens mål

- St.prp. nr. 32 (2006-2007) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder
Bevare og gjenoppbygge laksebestander
Størst mulig nytte for samfunnet, rettighetshavere og fritidsfiskere
- Naturmangfoldloven, § 5 Forvaltningsmålet for arter
Ikke bare arten som skal ivaretas, men også det genetiske mangfoldet innen arten.
- Lakse- og innlandsfiskloven, § 1 Lovens formål
Høstingsverdig overskudd av bestandene
Ikke nok å nå forvaltningsmålet og sikre overlevelse av bestandene.

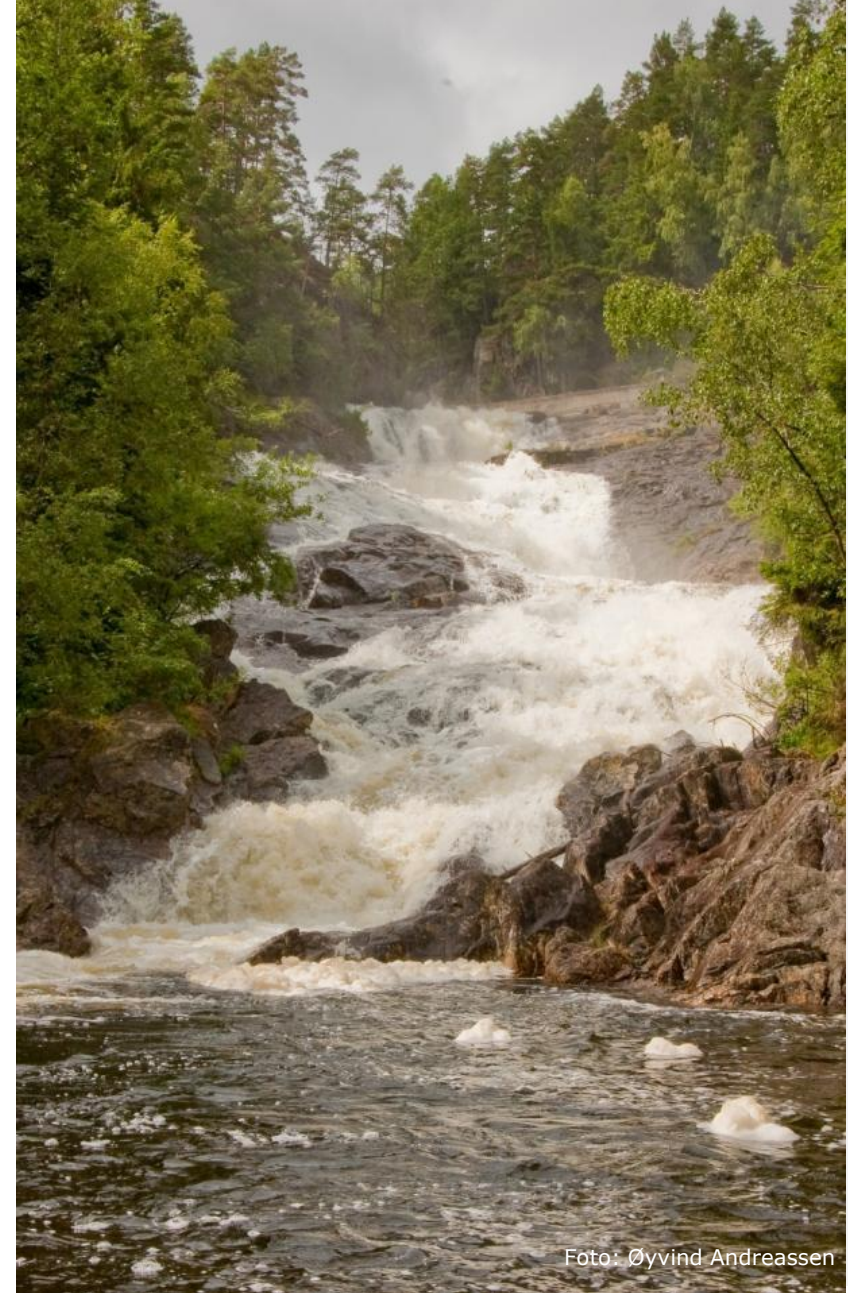
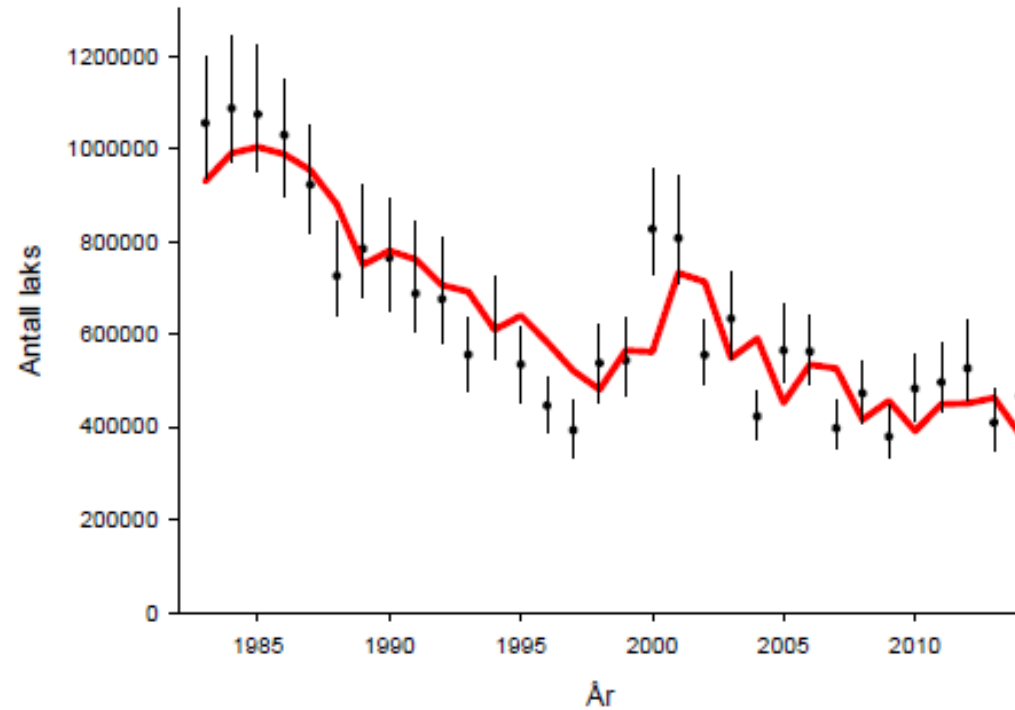


Foto: Øyvind Andreassen

Status og utvikling



Innsig av laks til kysten av Norge i perioden 1983-2014.
Kilde: Vitenskapelig råd for lakseforvaltning, rapport nr 8, 2015



Foto: Svein Magne Fredriksen

Påvirkninger I

Forsuring

Vassdragsinngrep

Gyrodactylus salaris

Overbeskatning

Påvirkninger II



Havbruk

Rømt
oppdrettsfisk

Lakselus

Nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag

- Særlig beskyttelse av de viktigste laksebestandene
- Evaluering av ordningen i 2017

Kvalitetsnorm for villaks

- Måleinstrument for tilstanden til de enkelte villaksbestandene
- Mål: Minimum god kvalitet
- Felles forståelse mellom sektorene
- Mer presis kunnskap om status og påvirkninger på hver enkelt bestand
- Mer treffsikre tiltak og bedre prioritering av ressurser
- Viktig med god samordning med trafikklyssystemet i Nærings- og fiskeridepartementet
- Klassifisering: 78 % av bestandene har ikke nådd målet om minst god kvalitet

Gytebestandsmål og høstingspotensial						
Genetisk integritet		Svært dårlig	Dårlig	Moderat	God	Svært god
	Svært Dårlig					
	Dårlig					
	Moderat					
	God					
	Svært god					

Tiltaksplan for vill laksefisk

- Stortingets merknad i Innst. 9 S (2015-2016): Legge fram en sak om status for bestandene av vill laksefisk og hvordan forvaltning og formidling av kunnskap kan styrkes
- Tiltaksplan for vill laksefisk – oppdrag Miljødirektoratet
- Status og påvirkninger, basert på kvalitetsnormen for villaks



Mange koblinger og bredt samarbeid

- Miljøforvaltning
- Fiskeriforvaltning
- Oppdrettsnæringen
- Vassdragsmyndigheter og vannkraftbransjen
- Vannforvaltning, EUs vanndirektiv
- Rettighetshavere
- Lakseturisme
- Brukerinteresser



Foto: Øyvind Andreassen

- Takk for oppmerksomheten!

Foto: Øyvind Andreassen

